

Indenrigsministeren: Jeg har kun begjæret Ordet for at sige, at naar jeg har brugt det Ord „smaalig“, saa har jeg selvfølgelig ligesaa lidt sigtet til enkelte Personer som overhovedet villet betegne en Betragtning af Sagen, der var afvigende fra min, som i og for sig smalig. Jeg har kun brugt dette Udtryk i Modsætning til den mere storlaaede Maade, hvorpaa Sagen er behandlet i Lovudkastet. Da allerede et Par aerede Talere synes at have fundet sig stødte ved det af mig brugte Udtryk, har jeg troet det rigtigt, før Forhandlingen gik videre, at berigtige eller give en nærmere Forklaring af, hvad jeg har forstaaet ved det Ord, som jeg brugte. — Til det aerede Medlem fra Roskilde (M. Hage) skal jeg kun bemærke, at hans Anke over, at dette Lovforslag er indkommet saa seent, at der ved muligvis den allerede lange Samling kunde forhales, efter min Mening ikke er begrundet; thi dersom man vil betragte og behandle Lovudkastet paa samme Maade, som jeg har gjort det, saa vil det meget let kunne tilendebringes tidligere end flere andre vigtige Lovarbejder, som foreligge i Rigsdagen. Vil man derimod ikke gjøre dette, men virkelig gaae ind paa at søge en Fordeling paa Egne og Byer, ja, saa vilde det efter min Overbeviisning ikke have nyttet Noget, om dette Lovudkast var bleven forelagt 4 Maanedes tidligere; thi da vilde det alligevel ikke være blevet færdigt.

Ville: Da jeg ikke har den Lykke at være Hartkornseier, haaber jeg ikke at blive udsat for nogen Bestyldning for Smaalighed ved de Bemærkninger, som jeg vil komme til at gjøre, og som rigtignok ikke ville gaae i den „storlaaede“ Retning, der er fulgt af den høitærede Indenrigsminister i hans Lovforslag. Dersom Thinget heelt vilde følge den høitærede Minister, vilde dette Stykke Lov jo endog kunne være færdig før den Jernbanelov, til hvilken den er bleven knyttet som en Art Betingelse; thi dersom vi skulle stemme, saaledes som den høitærede Indenrigsminister anbefaler os, have vi i Grunden ikke Andet at gjøre end med lullede Dine at give vort Ja. Der synes mig imidlertid at være Opfordring til ved denne Leilighed at undersøge mere i Almindelighed,

hvorpaa den Bestemmelse maa antages at hvile, der nu engang findes i Loven af 10de Marts 1861; thi først, naar man kommer paa det Nene dermed, vil man være istand til ret at vurdere, om den Maade, hvorpaa den høitærede Minister er gaaet frem i sit Forslag, virkelig kan siges at være stemmende, om end ikke med det strenge Bogstav, saa dog i alt Fald med Anden i § 5 af Loven af 10de Marts 1861. Den høitærede Minister har nu idag sagt os meget tydeligt og rigtigt, hvorpaa Bestemmelsen i § 5 af Loven af 10de Marts 1861 hviler, og hvad der er dens Hensigt. Bestemmelsens Hensigt er den, at lægge et særligt Bidrag til Jernbaneudgifterne paa de Værdier, der faae en varig Forøgelse ved Hjælp af Jernbanerne, og den høitærede Minister pegede ganske rigtig hen paa, at man derved ene og alene kan have haft faste Eendomme for Die, thi kun de ere det Sikre og Blivende, hvorimod alt Andet er slistende og værlende og ikke egner sig til at drages med ind under Beregningen af varig Værdiforøgelse. Det er, jeg gjentager det, vistnok fuldkommen rigtigt, at dette maa være Tanken. Første Gang, da der, saavidt jeg erindrer, blev Tale om ved en Lov om denne Art Statsforetagender at paalægge den tilstødende Egn en Deel af Udgifterne, var ved Loven angaaende Løgstør Canal af 8de Marts 1856. I denne Lov indskrænkede man sig nu ikke til at udtale Principet i dets løse Almindelighed, men man gav det en meget skarp Form og sørgede tillige for strax i selve Loven at give Anvendelsen deraf. Og hvad er da den Regel, som gives i Loven af 8de Marts 1856? Den er, at Bidraget skal udredes af de Egne, der støde umiddelbart op til den Canal, hvorom Loven handler; det hedder nemlig i Lovens § 3, at $\frac{1}{2}$ af Beføstningerne, der anslaaes til saa og saa Meget om Aaret, skal fordeles paa nedennævnte „til Limfjorden stødende“ Landdistricter og Kjøbstæder, som derpaa opregnes samtidig med, at Forholdstallet for hver enkelt Egns Bidrag fastsættes. Det vil erindres fra tidligere Forhandlinger, at dette Forslag ingenlunde blev modtaget af Alle som i og for sig retfærdigt, og navnlig vil det erindres af dem, som have siddet længere i denne Forsamling, hvorledes